

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de Catalunya

OCUPADORS

L'OPINIÓ DEL COL·LECTIU OCUPADOR SOBRE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES TITULADES EN DISSENY

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

OCUPADORS

L'OPINIÓ DEL COL·LECTIU OCUPADOR SOBRE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES TITULADES EN DISSENY

AQU CATALUNYA, 2020

© Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya

C. dels Vergós, 36-42
08017 Barcelona

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

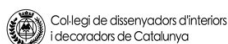
Primera edició: gener de 2020

Col·laboradors del sector

ELISAVA Escola Universitària de Barcelona
Disseny i Enginyeria

Altres col·laboradors

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	7
INDICADORS DE LES TITULACIONS DE DISSENY	8
■ Dades bàsiques de les titulacions	8
■ L'acreditació dels graus de Disseny: punts forts i febles.....	11
■ Satisfacció de les persones titulades amb la formació universitària	12
■ Inserció laboral de les persones titulades	14
L'OPINIÓ DE LES ORGANITZACIONS SOBRE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES TITULADES EN DISSENY	18
■ Consideracions prèvies	18
■ Característiques de les organitzacions que han contractat persones titulades recentment en Disseny	19
■ Contractació de persones titulades recentment en Disseny	21
■ Dificultats en la contractació	27
■ Competències de les persones titulades recentment.....	28
■ Col·laboració del col·lectiu ocupador amb les universitats	32
■ Formació a l'organització de les persones titulades recentment.....	33
■ Prospectiva	34
CONCLUSIONS	35
FITXA TÈCNICA.....	37
ANNEX DE TITULACIONS RELACIONADES	38
■ Graus	38
■ Ensenyaments artístics superiors equivalents a graus	38
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	39
EQUIP DE REDACCIÓ.....	40

INTRODUCCIÓ

L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya) té com a objectiu principal **contribuir a la millora de les titulacions universitàries del sistema universitari català (SUC) i, en determinats àmbits, dels ensenyaments artístics superiors (EAS) equivalents a graus universitaris**. Per assolir aquest objectiu, cal disposar d'evidències i dades que permetin avaluar el funcionament de cadascuna de les titulacions, per tal de facilitar la presa de decisions dels responsables d'aquestes titulacions i dels responsables polítics en l'àmbit de l'ensenyament superior.

Propostes de millora de les titulacions basades en evidències

Aquest informe mostra evidència sobre la implantació i el desenvolupament de les titulacions del camp del disseny mitjançant els resultats de l'**enquesta de 2018 als ocupadors en aquest sector**. Dins d'aquest camp es poden diferenciar quatre mencions o especialitats: disseny gràfic, producte, interiors i moda.¹

Aquesta enquesta pretén conèixer, entre altres qüestions, l'opinió del col·lectiu ocupador sobre la formació de les persones titulades recentment en el subàmbit de Disseny que han contractat, especialment pel que fa a les competències transversals i específiques que tenen un marge de millora significatiu.

Cal remarcar que el subàmbit de Disseny és un dels pocs on s'inclouen tant titulacions universitàries com ensenyaments artístics superiors equivalents a graus. Tot i ser equivalents, s'identifiquen diferències notables en les característiques d'aquestes titulacions (AQU Catalunya, 2017a).

A més d'aquests resultats, l'informe inclou un primer apartat de **dades de context de les titulacions de Disseny**, on es mostren les **dades bàsiques de les titulacions** i els resultats principals de les **enquestes de satisfacció de les persones que s'han titulat recentment en aquests ensenyaments** i de l'**enquesta de la seva inserció laboral**.

Figura 1. Bases de dades per a la millora de les titulacions

¹ No inclou les titulacions de Disseny que no pertanyen a l'àmbit d'Humanitats, com ara Enginyeria de Disseny Industrial.

INDICADORS DE LES TITULACIONS DE DISSENY

■ Dades bàsiques de les titulacions

Les dades bàsiques dels graus corresponen a **dades administratives que provenen d'UNEIX**, mentre que la informació dels ensenyaments artístics superiors equivalents a graus és dels **mateixos centres** que imparteixen les titulacions.

Figura 2. Indicadors d'implantació i desenvolupament dels graus de Disseny (arts i disseny)

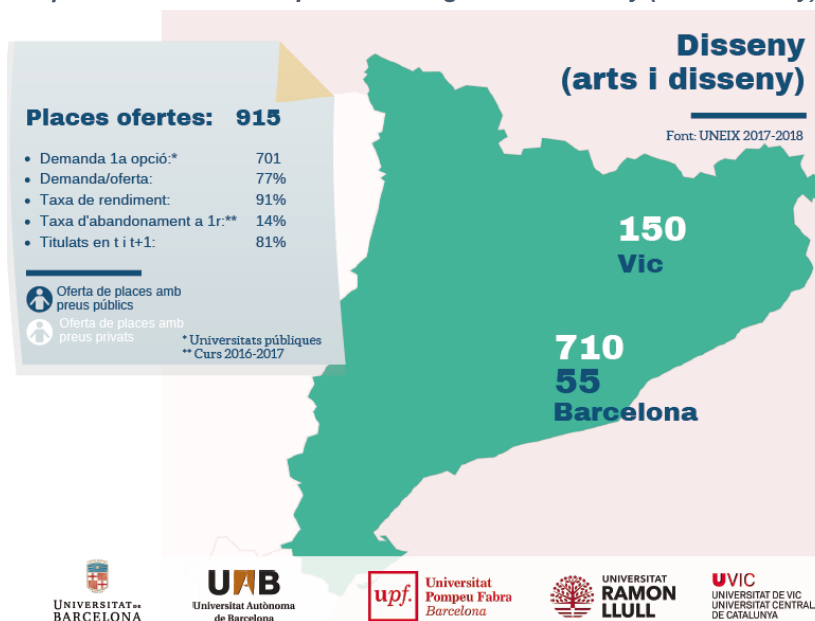

Figura 3. Indicadors d'implantació i desenvolupament dels graus de Disseny (digital i animació)

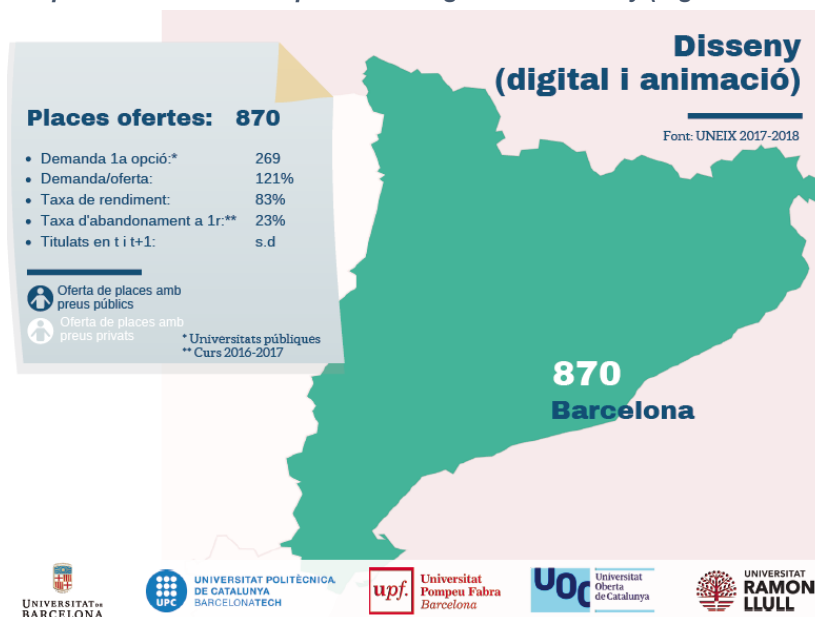
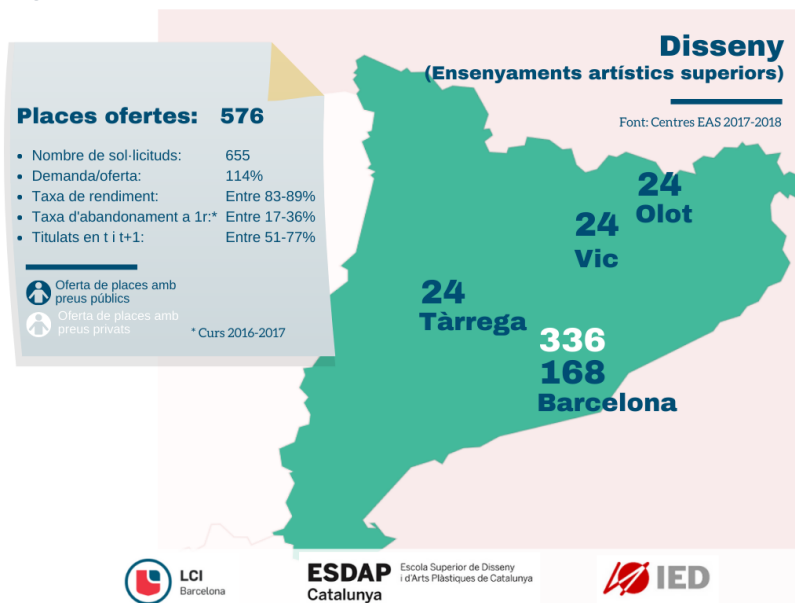

Figura 4. Indicadors d'implantació i desenvolupament de les titulacions de Disseny d'ensenyaments artístics superiors equivalents a graus

Nota: Tots els centres ofereixen les mencions de disseny gràfic, producte, interiors i moda.

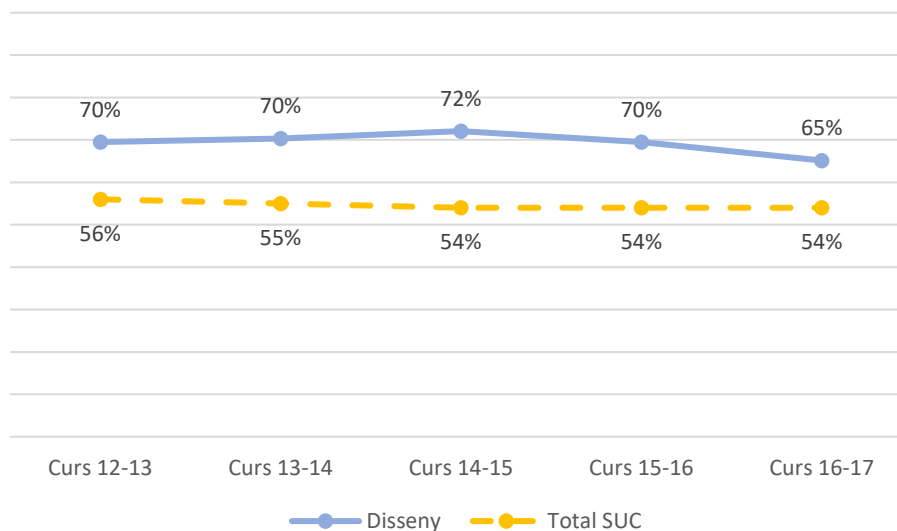
L'oferta de places als estudis de Disseny és àmplia

El curs 2017-2018, l'oferta de places als graus de Disseny de Catalunya era de 1.785. Cal remarcar, però, que els darrers anys s'ha produït un creixement de l'oferta de places gràcies a la creació de nous graus enfocats al disseny digital i l'animació (actualment són gairebé la meitat de les places ofertes), dels quals encara no hi ha persones titulades. La demanda en primera opció als graus de Disseny de les universitats públiques és més elevada en aquests nous graus (digital i animació) que en els graus de Disseny amb més trajectòria (arts i disseny), fet que mostra el gran interès dels nous estudiants universitaris per aquests graus.

A més, el Departament d'Ensenyament ofereix els estudis artístics superiors equivalents a graus en diferents disciplines, i Disseny és la que té més estudiants (CoNCA, 2018).

Segons un estudi elaborat per Barcelona Centre de Disseny (BCD), s'identifica un excés d'oferta de persones titulades en Disseny que el teixit productiu no és capaç d'absorbir (BCD, 2015).

Figura 5. Evolució de les matrícules de dones als graus de Disseny i al total del SUC

Nota: No es disposa de dades per sexe de les titulacions de Disseny dels EAS.

Als graus de Disseny, hi predominen les dones

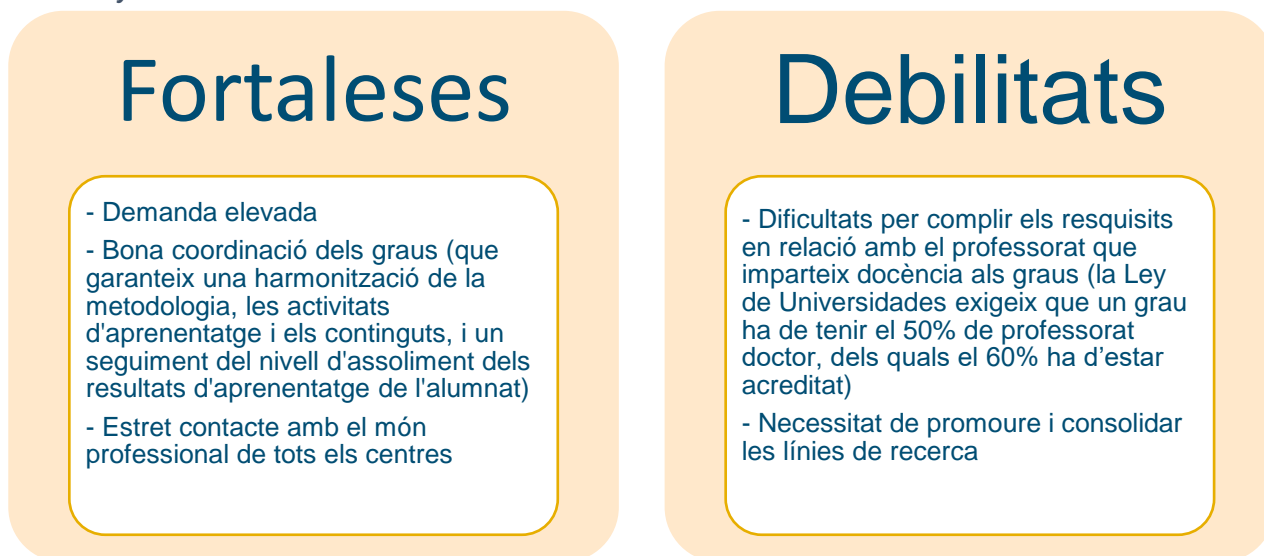
La tendència dels darrers cursos ha estat cap a l'equilibri, tot i que la presència de les dones als graus de Disseny és majoritària.

■ L'acreditació dels graus de Disseny: punts forts i febles

Els graus universitaris són avaluats al cap de sis anys d'haver-se implantat, per mitjà del procés d'acreditació de títols que duu a terme l'Agència amb l'objectiu de garantir un nivell mínim de qualitat de tots els graus oferts a Catalunya (AQU Catalunya, 2019). Sense ànim de ser exhaustius, en aquest procés d'acreditació s'avaluen diferents dimensions, com ara la qualitat del programa formatiu, la qualitat del professorat del grau o els resultats, entre d'altres.

Fins ara, tots els graus de Disseny han superat el procés d'acreditació. La figura següent resumeix els resultats més importants (punts forts i febles) de les acreditacions dels graus de Disseny impartits a Catalunya.

Figura 6. Fortaleses i debilitats principals identificades en el procés d'acreditació dels graus de Disseny impartits a Catalunya

Per entendre les causes de les debilitats d'aquests graus, s'ha de recordar que l'origen de la majoria d'escoles prové del món professional i que aquesta estreta relació se segueix mantenint en l'actualitat. Això garanteix que el professorat del grau té una experiència professional consolidada, però s'identifica la necessitat de reforçar la seva experiència investigadora en el camp del disseny. L'objectiu de potenciar la recerca en aquest sector és garantir la innovació i l'actualització dels continguts i les tècniques que s'imparteixen en els títols i que seran necessaris per al correcte desenvolupament dels futurs professionals.

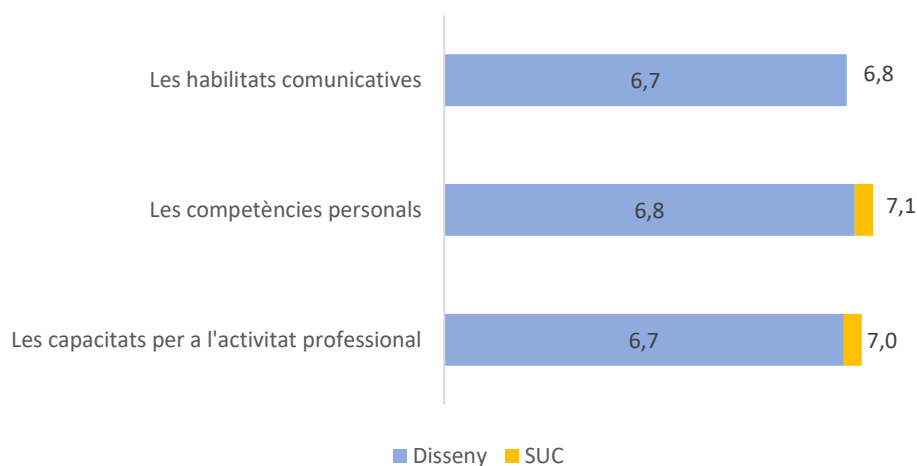
D'altra banda, els ensenyaments artístics superiors equivalents a graus també estan passant el procés d'acreditació al cap de sis anys d'haver-se implantat (AQU Catalunya, 2017b). Actualment, els tres centres que imparteixen els títols de Disseny es troben en procés d'acreditació d'aquests ensenyaments i encara no es disposa dels resultats.

■ Satisfacció de les persones titulades amb la formació universitària

Les dades sobre la satisfacció amb la formació provenen de l'enquesta de satisfacció elaborada per AQU Catalunya. L'enquesta recull informació de la satisfacció de les persones titulades sobre diferents característiques de la formació de la titulació universitària cursada. És una enquesta en línia, de periodicitat anual, que es fa a totes les persones graduades un any abans. Els resultats que es mostren corresponen a la mitjana dels anys 2016, 2017 i 2018 del subàmbit de Disseny i del total del SUC.

En aquest cas, no disposem de dades sobre les titulacions dels EAS.

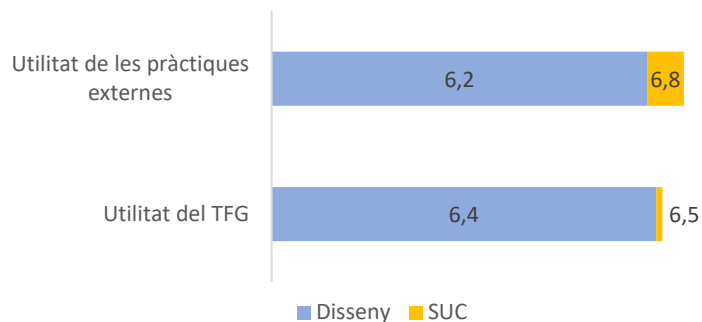
Figura 7. Valoració de diversos aspectes de la formació (escala de 0 a 10)

La formació dels graus de Disseny millora l'ocupabilitat dels seus estudiants

La valoració de la formació pel que fa a les habilitats comunicatives, les competències personals i les capacitats per a l'activitat professional és gairebé de 7, molt a prop de les valoracions de la mitjana del SUC.

Figura 8. Valoració de la utilitat de les pràctiques externes i del TFG (escala de 0 a 10)

A més, l'alumnat també valora positivament la utilitat del treball final de grau i de les pràctiques externes

Consideren, en una escala de 0 a 10, que la utilitat del TFG és de 6,4 (0,1 punts per sota de la mitjana del SUC), mentre que la utilitat de les pràctiques externes és de 6,2 (valoració que és 0,6 punts inferior a la mitjana del SUC).

Figura 9. Satisfacció global amb les titulacions (escala de 0 a 10)

La satisfacció global amb els estudis de Disseny és inferior a la de la mitjana del SUC

Aquests estudis es valoren amb un 6,5, mentre que en el conjunt del SUC s'obté un 7,1.

■ Inserció laboral de les persones titulades

L'enquesta d'inserció laboral té una periodicitat triennal i el seu objectiu és conèixer la inserció laboral de la població titulada universitària o de títol superior equivalent al cap de tres anys d'haver finalitzat els estudis superiors. En el cas dels graus, els resultats que es mostren corresponen a la darrera enquesta (2017) i són representatius per universitat i titulació. En el cas dels EAS, es mostren els resultats de la primera i única enquesta (2017). Els resultats del SUC mostren la mitjana de tots els ensenyaments de grau que s'imparteixen a Catalunya.²

Figura 10. Situació laboral el 2017 de les persones graduades

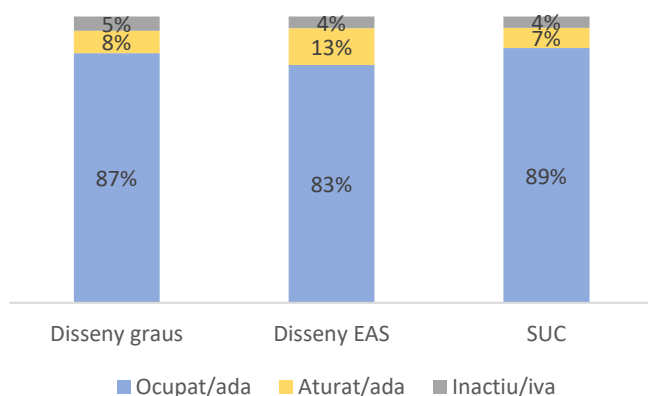
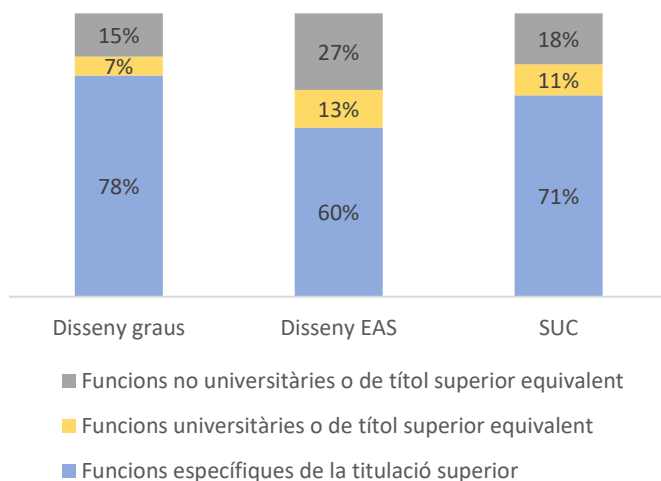

Figura 11. Tipus de funcions desenvolupades a la feina el 2017

Millor inserció laboral i millor adequació de les funcions de l'alumnat graduat en Disseny que no pas del titulat en EAS

Al cap de tres anys d'haver obtingut el títol de Disseny, treballen el 87% de les persones graduades i, d'aquestes, 8 de cada 10 fan funcions específiques de la titulació. Pel que fa a l'alumnat dels EAS, la inserció laboral es dona en el 83% dels casos i, d'aquestes, 6 de cada 10 fan funcions específiques de la titulació.

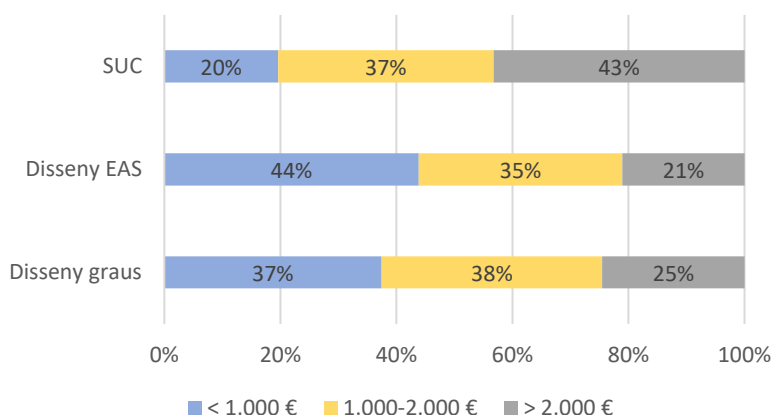
Comparant els resultats dels graus de Disseny amb la totalitat de títols del SUC, s'identifica un nivell d'ocupació similar, però un nivell més alt d'adequació de les funcions a la feina.

² En universitats presencials. Els resultats estan ponderats per un factor que corregeix possibles desviacions proporcionals de la mostra.

Taula 1. Tipus de contracte el 2017

	Disseny graus	Disseny EAS	SUC
Fix	46%	49%	50%
Temporal	19%	25%	35%
Autònom	31%	23%	11%
Altres	4%	3%	4%
Total	100%	100%	100%

Figura 12. Salaris bruts anuals (només ocupats a temps complet) el 2017 (€)

Disseny destaca per tenir un nombre significatiu d'autònoms i uns ingressos molt inferiors a la mitjana del SUC

Aproximadament 3 de cada 10 persones graduades en Disseny són autònomes, valor que triplica el corresponent a la mitjana del SUC (en el cas dels EAS, duplica el valor).

Pel que fa als ingressos, destaca l'elevat percentatge d'alumnat titulat en Disseny que té ingressos baixos (de menys de 1.000 €): cap al 40%, uns 20 punts percentuals més que la mitjana del SUC.

Taula 2. Nivell de formació adquirit, per competències, el 2017 (escala de 0 a 10)

Nivell de competències	Disseny graus	Disseny EAS	SUC
Formació teòrica	6,7	6,2	6,8
Formació pràctica	6,1	5,9	5,6
Expressió oral	6,0	5,1	5,9
Expressió escrita	5,4	5,0	6,3
Treball en equip	7,5	6,9	6,8
Lideratge	5,4	4,2	5,0
Solució de problemes	6,4	4,7	6,1
Presa de decisions	6,3	5,2	5,8
Creativitat	8,1	5,5	5,2
Pensament crític	7,4	7,3	6,5
Gestió	5,4	6,0	5,4
Informàtica	6,8	6,4	5,0
Idiomes	2,9	2,2	3,7
Habilitats de documentació	5,7	5,2	5,9

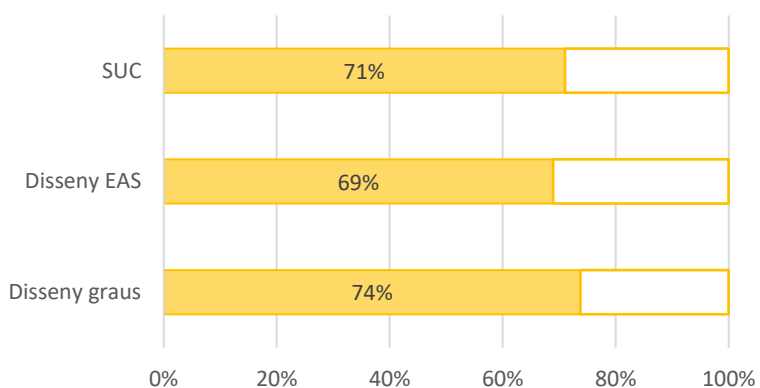
La creativitat, el treball en equip i el pensament crític són les competències més ben valorades en els graus de Disseny, i superen considerablement la mitjana del SUC

Aquestes competències també estan més ben valorades en el cas dels EAS, tret de la creativitat.

En canvi, les puntuacions més baixes s'obtenen en idiomes, expressió escrita, lideratge i gestió.

De fet, els idiomes són la principal competència pendent del global de les titulacions, i Disseny no n'és una excepció.

Figura 13. Percentatge de persones graduades que tornarien a cursar la mateixa titulació al cap de tres anys

El 74% de les persones graduades en Disseny tornarien a cursar els mateixos estudis

Aquest percentatge és superior al del conjunt del SUC (71%) i al de les titulacions dels EAS (69%).

L'OPINIÓ DE LES ORGANITZACIONS SOBRE LA FORMACIÓ DE LES PERSONES TITULADES EN DISSENY

■ Consideracions prèvies

La majoria de títols superiors de Disseny impartits a Catalunya permeten especialitzar-se mitjançant l'obtenció d'una determinada menció. Aquestes especialitzacions són: disseny gràfic, producte, interiors i moda. A diferència de les anteriors enquestes esmentades, l'enquesta al col·lectiu ocupador del sector del disseny recull informació sobre les diferents especialitzacions dels graduats recents contractats per les empreses enquestades, per tal d'oferir una anàlisi del sector per especialitats.

No obstant això, cal remarcar que la majoria de resultats per especialitats que es mostren al llarg de l'informe només fan referència a disseny gràfic i de producte. Malauradament, la mostra d'empreses obtinguda per a disseny d'interiors i disseny de moda no és prou gran per poder extreure'n conclusions generalitzades.

A més, a l'enquesta no s'ha diferenciat si les organitzacions contractaven persones titulades recentment provinents d'un grau o d'un títol superior equivalent a grau. En conseqüència, els resultats obtinguts són globals per a totes les titulacions de Disseny.

Taula 3. Nombre i percentatge d'organitzacions que han contractat persones titulades recentment, per tipologia de titulacions de Disseny

Titulacions	<i>n</i>	Percentatge
Gràfic	47	59,5%
Producte	21	26,6%
Interiors	8	10,1%
Moda	3	3,8%
Total	79	100%

Els resultats són fiables en el cas de disseny gràfic i disseny de producte

S'ha obtingut poca mostra en el cas de disseny d'interiors i de moda.

■ Característiques de les organitzacions que han contractat persones titulades recentment en Disseny

Figura 14. Classificació de les organitzacions segons el nombre de treballadors (%)

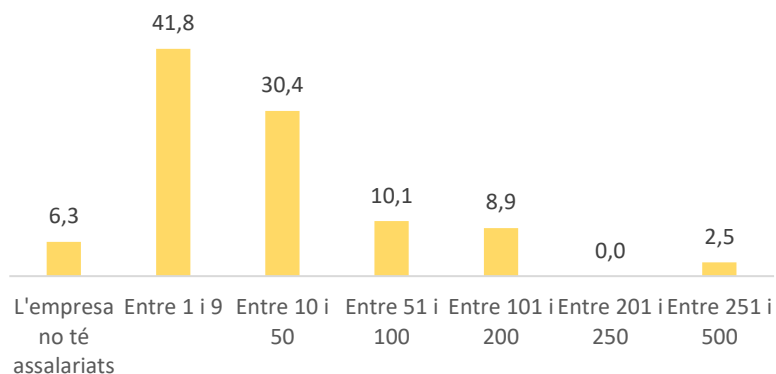
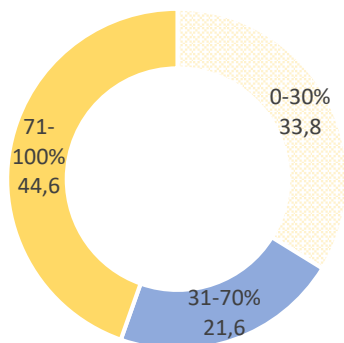

Figura 15. Classificació de les organitzacions segons el percentatge de treballadors amb titulació universitària (%)

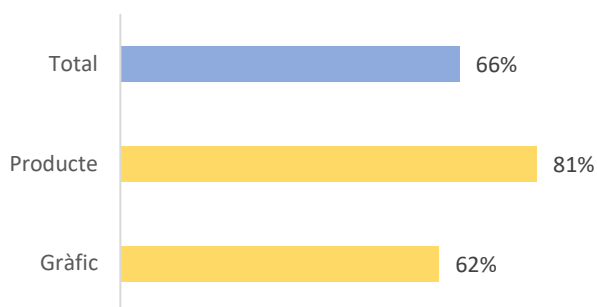

Les organitzacions que contracten persones titulades recentment en Disseny són petites i amb personal qualificat

Gairebé la meitat de les organitzacions tenen menys de 10 treballadors.

La qualificació de la seva plantilla és majoritàriament elevada.

Figura 16. Organitzacions que han treballat en l'àmbit internacional

Taula 4. Percentatge de vendes i serveis en l'àmbit internacional respecte del total

	% vendes sobre el total
Gràfic	41
Producte	49
Total	42

Les organitzacions del sector del disseny han apostat per la internacionalització...

Gairebé 7 de cada 10 organitzacions han tingut relacions en l'àmbit internacional i declaren que el pes mitjà del mercat internacional és del 42% del total de vendes i serveis que realitzen. En el cas de les empreses que contracten persones titulades en disseny de producte, el primer percentatge s'enfila fins al 81%.

Aquesta proporció és semblant a la d'altres sectors amb un gran mercat internacional, com ara el del turisme, les TIC o les enginyeries de la producció.

Taula 5. Organitzacions que han introduït novetats en la tecnologia de procés i/o en productes o serveis

	Gràfic	Producte	Total
Novetats en productes o serveis	71%	95%	77%
Novetats en tecnologia de procés	64%	70%	65%

Nota: *Novetats en tecnologia de procés* fa referència a canvis importants en la tecnologia de procés: nova maquinària o *software*, noves formes de gestió (producció *just-in-time*, gestió de la qualitat i/o del coneixement). D'altra banda, *novetats en productes o serveis* es refereix a productes o serveis totalment nous al mercat o a l'empresa (o a productes o serveis millorats de manera significativa).

...i per la innovació

El 65% declara haver introduït canvis importants en la tecnologia de procés, és a dir, nou equipament o *software* i/o noves formes de gestió. I el 77% d'organitzacions han introduït nous productes o serveis al mercat o a l'empresa.

■ Contractació de persones titulades recentment en Disseny

Taula 6. Activitat econòmica de l'entitat ocupadora per tipologia de titulació de la persona contractada

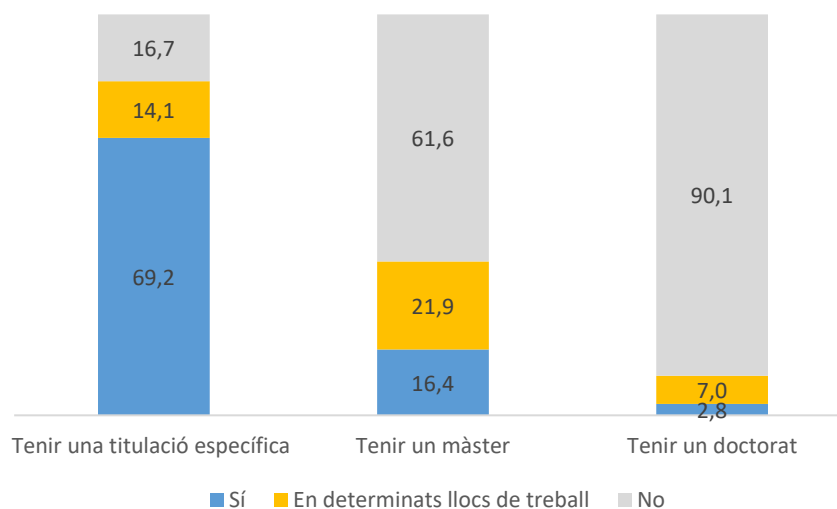
	Gràfic	Producte	Interiors	Moda	Total
Indústries manufactureres	19%	48%	13%	67%	28%
Construcció	2%	5%	38%		6%
Comerç i reparació de vehicles de motor	2%	5%			3%
Informació i comunicacions	21%				13%
Activitats professionals, científiques i tècniques	17%	24%	13%		18%
Activitats administratives i serveis auxiliars		10%			3%
Educació	2%				1%
Activitats sanitàries i de serveis socials	2%				1%
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	19%			33%	13%
Altres	15%	10%	38%		15%
Suma %	100%	100%	100%	100%	100%
Total d'observacions	47	21	8	3	79

Aproximadament 1 de cada 4 organitzacions que contracten persones titulades recentment en Disseny són indústries manufactureres

S'observen, però, diferències significatives entre organitzacions: el pes de les indústries manufactureres que contracten persones de disseny de producte és gairebé el 50% del total, però és el 19% en el cas de disseny gràfic.

D'altra banda, les organitzacions del sector d'activitats professionals, científiques i tècniques, on es troben les activitats de disseny especialitzat, tenen un pes del 17% del total en disseny gràfic i del 24% en disseny de producte. Finalment, les entitats del sector d'activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment i les d'informació i comunicacions representen, respectivament, el 19% i el 21% de les organitzacions que contracten persones provinents de disseny gràfic.

Figura 17. Rellevància dels estudis superiors en la contractació de persones titulades recentment (%)

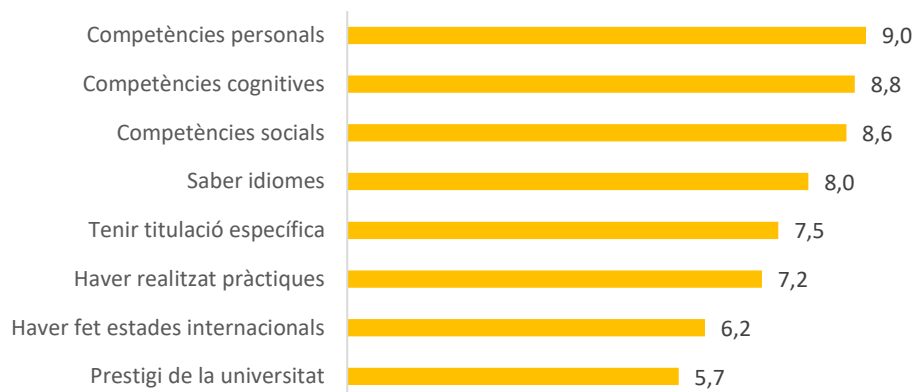
Tenir un màster en Disseny és rellevant per a 4 de cada 10 organitzacions, mentre que la rellevància del doctorat en aquest sector és insignificant

Els estudis de Disseny no tenen una tradició investigadora, sinó professionalitzadora. Això fa que les empreses no valorin el doctorat de cara a la contractació.

El màster està més ben considerat, probablement perquè la gran majoria tenen una orientació professionalitzadora.

Cal destacar que en altres sectors, com ara turisme i comunicació, el percentatge d'organitzacions que valoren el fet de tenir un màster és més baix (25% i 30%, respectivament). D'altra banda, prop de la meitat d'organitzacions enquestades del sector de les biociències i del d'economia i empresa indiquen que el màster dona un valor afegit per a la contractació.

Figura 18. Rellevància de determinats factors en la contractació de persones titulades recentment (escala de 0 a 10)

Taula 7. Diferència en la rellevància de determinats factors en la contractació de persones titulades recentment segons si provenen de disseny de producte o de disseny gràfic (escala de 0 a 10)

	Gràfic	Producte	Diferència*
Competències personals	8,9	9,2	0,3
Competències cognitives	9,0	8,7	-0,3
Competències socials	8,6	8,7	0,0
Saber idiomes	8,0	8,3	0,3
Tenir una titulació específica	7,6	7,5	-0,1
Haver realitzat pràctiques	7,3	7,1	-0,2
Haver fet estades internacionals	5,8	7,4	1,6
Prestigi de la universitat	5,6	6,0	0,4

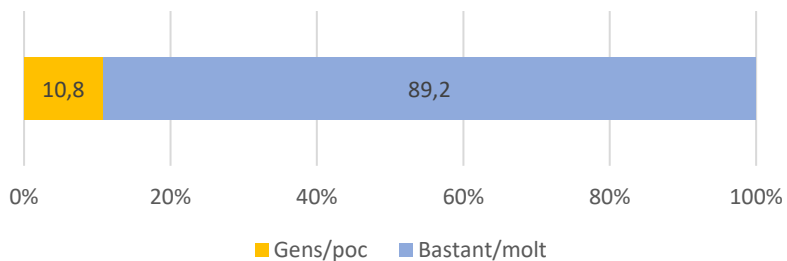
*Els valors positius d'aquesta columna indiquen una rellevància més gran d'aquell factor en la contractació de persones titulades recentment en disseny de producte (respecte de disseny gràfic).

Les competències personals, cognitives i socials, juntament amb els idiomes, són els factors més valorats en la contractació

També són importants tenir una titulació específica o haver realitzat pràctiques (amb valoracions superiors a 7). La resta de factors (haver fet estades internacionals o el prestigi de la universitat) tenen una importància inferior per a la contractació, si bé en tots els casos és superior a 5.

Cal remarcar, però, la importància d'haver fet estades internacionals en el cas de les persones titulades en disseny de producte (valoració de 7,4).

Figura 19. Grau d'adequació de les persones titulades recentment en Disseny a les necessitats del lloc de treball (%)

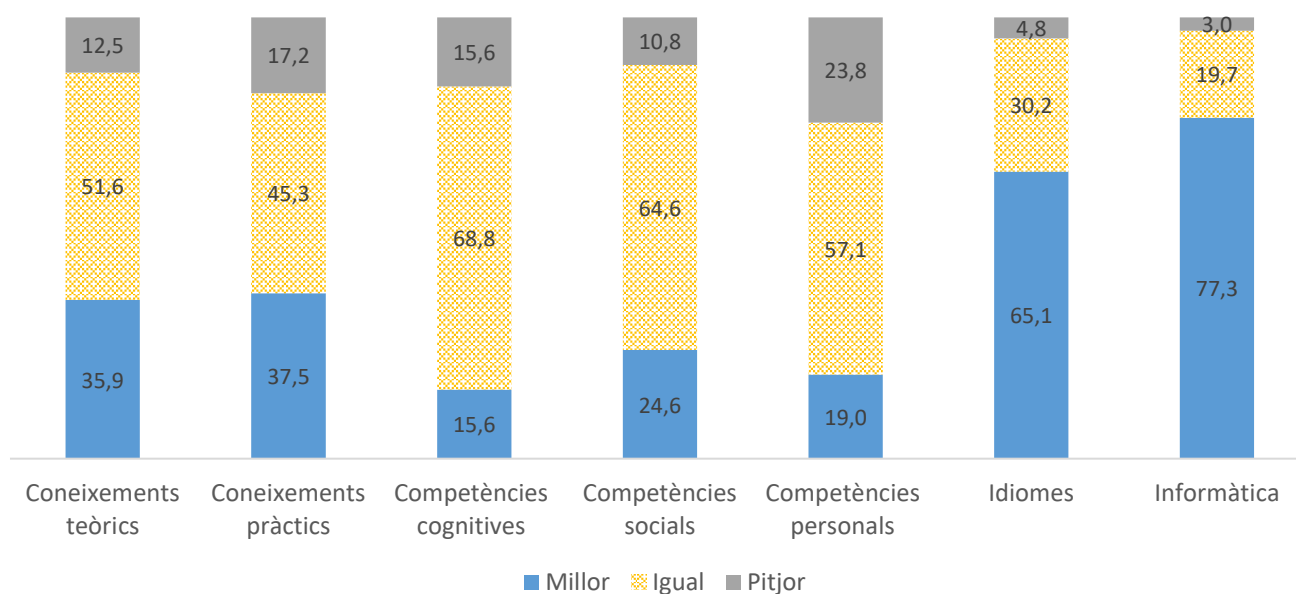

Bona adequació de la formació en Disseny al lloc de treball

Aproximadament 9 de cada 10 organitzacions enquestades consideren que les persones titulades en Disseny que han contractat s'adeqüen a les necessitats del lloc de treball (es compleix en les diferents especialitats).

Aquesta proporció és igual a la d'altres sectors similars, com ara turisme o comunicació. Una de les explicacions pot ser l'orientació més professionalitzadora d'aquests estudis en relació amb altres graus del SUC.

Figura 20. Evolució de la formació actual respecte de la formació de fa cinc i deu anys (%)

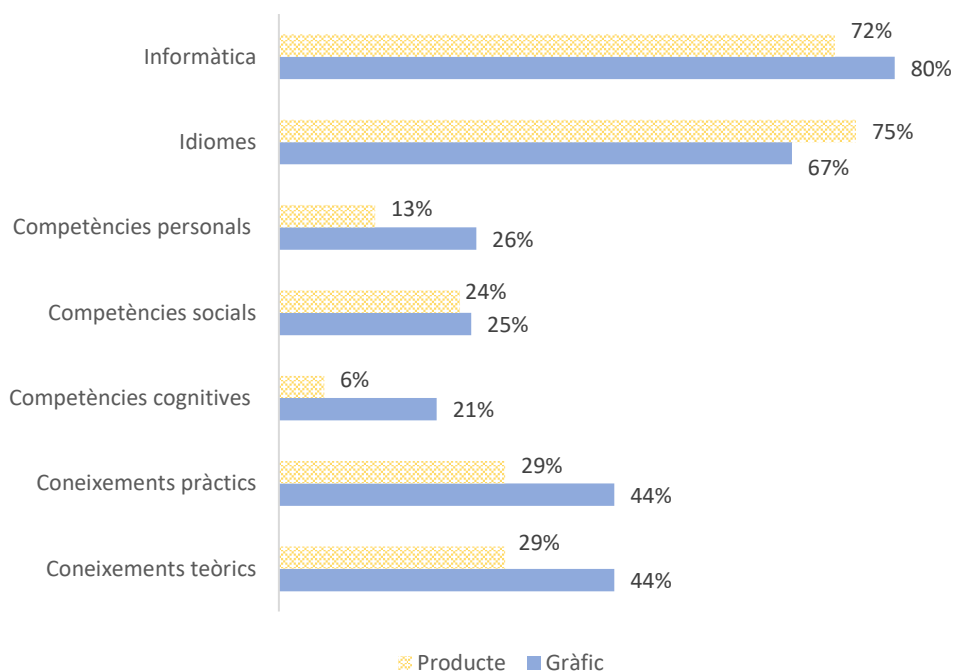
Les titulacions de Disseny han millorat la formació en idiomes i informàtica els darrers anys, tal com passa a la resta de titulacions

La majoria d'organitzacions enquestades consideren que s'ha millorat la competència d'informàtica (el 77%) i el nivell d'idiomes (el 65%).

D'altra banda, perceben estabilitat en el nivell de competències cognitives (resolució de problemes, pensament crític, creativitat...), socials (integració en un grup de treball, intel·ligència emocional...) i personals (responsabilitat, iniciativa, autonomia...) de les persones que han cursat estudis de Disseny.

També destaca que 1 de cada 3 organitzacions identifica una millora els darrers anys en la formació tant teòrica com pràctica de l'alumnat titulat recentment en Disseny; i, per contra, 1 de cada 4 assenyalava un empitjorament de les competències personals.

Figura 21. Percentatge d'organitzacions que identifiquen una millora de la formació actual respecte de la formació de fa cinc i deu anys, per tipologia de titulació

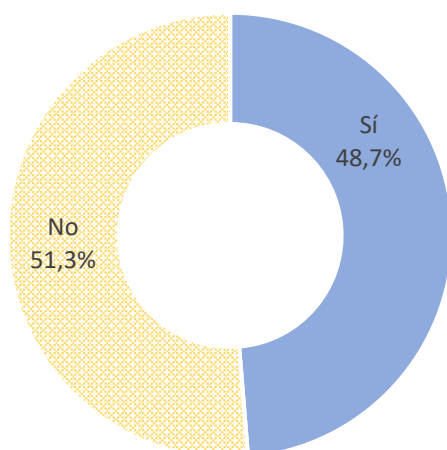
La millora de la formació és més intensa en el cas de disseny gràfic

La millora no és homogènia per tipologia d'estudis: disseny gràfic experimenta una millora considerable en coneixements teòrics i pràctics, competències cognitives i informàtica respecte de disseny de producte.

Disseny de producte destaca per la millora en idiomes.

■ Dificultats en la contractació

Figura 22. Organitzacions que han tingut dificultats per contractar els perfils adequats

La meitat de les organitzacions declaren haver tingut dificultats en la contractació

No hi ha diferències entre les organitzacions que contracten professionals de disseny gràfic o de disseny de producte (no es mostra al gràfic).

Aquesta dada és 7 punts percentuals superior al resultat que es va obtenir a l'enquesta al col·lectiu ocupador el 2014 per al total del sector productiu (42%). No obstant això, no és dels sectors analitzats on més dificultats hi ha, ja que es troba per sota de TIC (80%), turisme (70%) o enginyeries de la producció (67%).

Taula 8. Dificultats per contractar els perfils adequats (% d'organitzacions)

	Total	Gràfic	Producte
Manca de competències necessàries per al lloc de treball	60,5	54,5	90,0
Altres (falta d'actitud, d'experiència...)	21,1	27,3	10,0
Manca de persones titulades en un àmbit concret	18,4	18,2	20,0
No acceptació del salari	18,4	27,3	10,0
No disponibilitat de mobilitat geogràfica	13,2	4,5	30,0
No acceptació de la tipologia de jornada laboral	7,9	4,5	10,0
No disponibilitat per adaptar-se a la tipologia de contracte	2,6	4,5	0,0
Recursos limitats per donar a conèixer adequadament les ofertes de treball	2,6	0,0	10,0

Nota: multiresposta

Manca de competències necessàries per al lloc de treball

El 60% de les organitzacions que han tingut dificultats en la contractació declaren que les persones candidates no tenien les competències necessàries per al lloc de treball. En el cas de les empreses de disseny de producte, aquest percentatge s'enfila fins al 90%.

■ Competències de les persones titulades recentment

Taula 9. Competències transversals que s'haurien de millorar en les titulacions de Disseny

	Percentatge d'empreses
Habilitats numèriques	3,4
Ús de les eines d'informàtica més habituals	5,1
Expressió oral	10,2
Documentació	10,2
Lideratge	13,6
Formació teòrica	15,3
Capacitat d'aprenentatge i autoaprenentatge	15,3
Habilitats de negociació	15,3
Expressió escrita	20,3
Idiomes	20,3
Treball en equip	30,5
Treball autònom	35,6
Capacitat de generar noves idees i solucions	40,7
Responsabilitat en el treball	54,2
Formació pràctica	59,3
Resolució de problemes i presa de decisions	66,1

La resolució de problemes i presa de decisions és la competència clau a millorar en les titulacions de Disseny

Ho afirma el 66% de les organitzacions. Cal destacar que aquesta competència transversal també és la que mostra una necessitat més gran de millora en la majoria de titulacions de Catalunya.

A més, s'identifica la necessitat de millorar la formació pràctica i la responsabilitat en el treball (59 i 54%, respectivament).

D'altra banda, el nivell competencial és adequat en bona part de les competències, com ara habilitats numèriques, informàtica, expressió oral i documentació.

Taula 10. Competències específiques que s'haurien de millorar en les titulacions de Disseny

	Percentatge d'empreses
Articulació dels components ètics associats a les produccions culturals	4,8
Tècniques d'anàlisi i visualització de dades	12,7
Ús de programari específic de l'activitat	17,5
Transmèdia o multimèdia: ser capaç de dissenyar en diferents mitjans (imprès, escrit/tipogràfic, gràfic, <i>packaging</i> , <i>emerging media</i>)	23,8
Exposició del procés i dels resultats dels projectes	27,0
Capacitat per adreçar-se als membres d'una determinada cultura de manera fluent (domini del llenguatge, símbols i signes d'una determinada cultura)	28,6
Habilitats tècniques pròpies del disseny (mètodes, tècniques, materials)	28,6
Capacitat per enriquir el procés de disseny gràcies a la recerca teòrica i pràctica	28,6
Capacitat per avaluar, crear o aplicar representacions visuals conceptuals	30,2
Creativitat, enfocament especulatiu; pensament obert, receptiu a les idees provocatives, obert a generar resultats inesperats	33,3
Capacitat per executar productes: prototips, models, propostes	39,7
Habilitat per entendre les demandes del client i dissenyar-les correctament	61,9

Entre les competències específiques de les titulacions de Disseny, el 62% de les organitzacions identifiquen la necessitat de millorar l'habilitat de les persones titulades per entendre les demandes del client i dissenyar-les correctament

Així mateix, el 40% de les organitzacions assenyalen la necessitat de millorar la capacitat per executar productes (prototips, models, propostes) i el 33% indiquen la creativitat, enfocament especulatiu, pensament obert, receptiu a les idees provocatives i obert a generar resultats inesperats.

Taula 11. Competències transversals amb un marge de millora més gran, per tipologia de titulació (% d'organitzacions)

	Gràfic	Producte	Interiors	Moda
Resolució de problemes i presa de decisions	60%	67%	100%	67%
Formació pràctica	57%	53%	83%	67%
Responsabilitat en el treball	57%	40%	67%	67%
Capacitat de generar noves idees i solucions	43%		67%	
Expressió escrita		47%		
Treball en equip		53%		
Treball autònom			50%	67%
Nombre d'observacions	35	15	6	3

Taula 12. Competències específiques amb un marge de millora més gran, per tipologia de titulació (% d'organitzacions)

	Gràfic	Producte	Interiors	Moda
Habilitat per entendre les demandes del client i dissenyar-les correctament	66%	67%	43%	
Capacitat per avaluar, crear o aplicar representacions visuals conceptuals		44%	57%	
Capacitat per executar productes: prototips, models, propostes		44%	57%	
Habilitats tècniques pròpies del disseny (mètodes, tècniques, materials)			43%	
Capacitat per enriquir el procés de disseny gràcies a la recerca teòrica i pràctica			43%	
Creativitat, enfocament especulatiu; pensament obert, receptiu a les idees provocatives, obert a generar resultats inesperats			43%	
Capacitat per adreçar-se als membres d'una determinada cultura de manera fluent (domini del llenguatge, símbols i signes d'una determinada cultura)				67%
Nombre d'observacions	35	15	6	3

Nota: Competències que tenen percentatges del 40% o més de les organitzacions enquestades.

Més enllà de les competències transversals i específiques esmentades...

Gairebé la meitat de les organitzacions identifiquen un important marge de millora en la creativitat en els ensenyaments de disseny gràfic.

En el cas dels ensenyaments de disseny de producte, destaca la necessitat de millora en l'expressió escrita (tot i el bon nivell d'expressió oral) i en el treball en equip, i també en la capacitat per avaluar, crear o aplicar representacions visuals conceptuals i en la capacitat per executar productes (prototips, models, propostes).

Figura 23. Satisfacció del col·lectiu ocupador amb les competències de les persones titulades recentment en Disseny (escala de 0 a 10)

Tot i el marge de millora de les titulacions de Disseny, les organitzacions estan satisfetes amb les competències de les persones que han contractat

Les organitzacions es mostren, en general, satisfetes amb les competències de les persones titulades recentment que han contractat. El seu grau de satisfacció total és de 7,4, i és gairebé el mateix si es distingeix per tipologia d'ensenyament. A més, aquest valor és molt similar al de la satisfacció global del col·lectiu ocupador d'altres sectors analitzats.

■ Col·laboració del col·lectiu ocupador amb les universitats

Figura 24. Grau de col·laboració de les organitzacions amb les universitats per activitat (%)

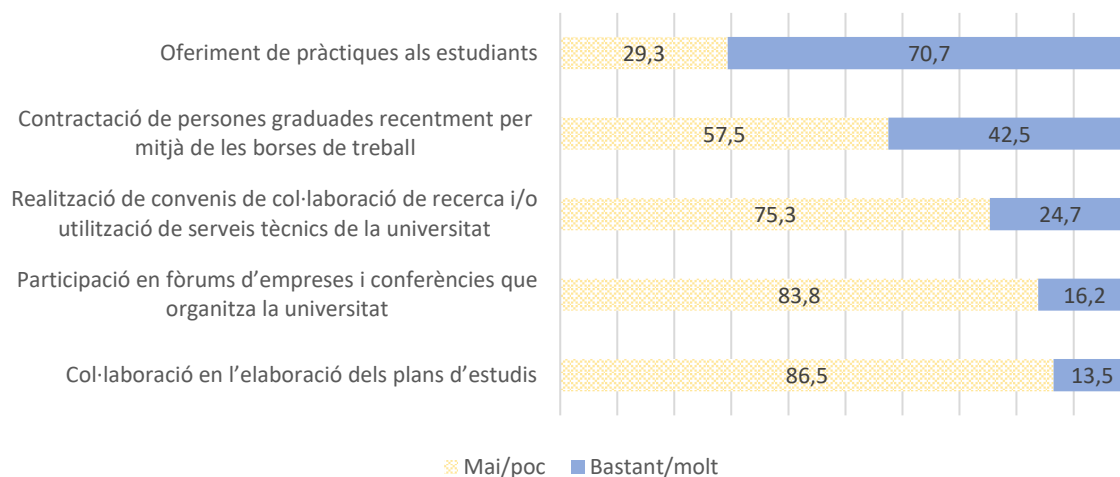

Figura 25. Aspectes a millorar de les borses de treball o els serveis de pràctiques de les universitats (% d'organitzacions)

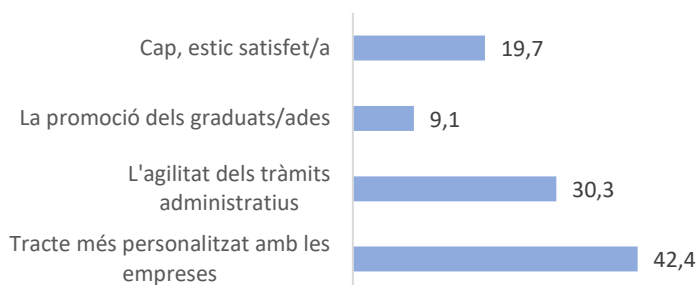

Figura 26. Satisfacció amb les borses de treball o els serveis de pràctiques de les universitats (escala de 0 a 10)

7,0 ★★★★★

Les organitzacions del sector del disseny col·laboren amb les universitats, principalment, oferint pràctiques als estudiants

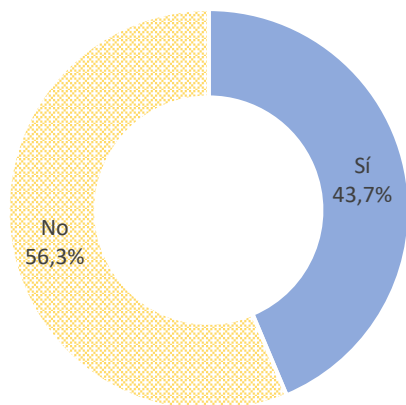
Com succeeix a la resta de sectors analitzats a l'estudi Ocupadors 2018, la col·laboració principal de les empreses amb les universitats està relacionada amb l'oferiment de pràctiques a l'alumnat (hi col·laboren 3 de cada 4 empreses) i també amb l'ús de les borses de treball de les universitats (el 40%).

Elevada satisfacció amb els serveis de pràctiques i borsa de treball

El nivell de satisfacció de les organitzacions que han fet ús d'aquests serveis és de 7, tot i que consideren que es podrien agilitar els tràmits administratius i ampliar el coneixement sobre les seves necessitats.

■ Formació a l'organització de les persones titulades recentment

Figura 27. Organitzacions que financen formació a les persones titulades recentment

Taula 13. Tipus de formació que financen les organitzacions

	%
Formació en el lloc de treball	60,0
Formació durant l'horari laboral	63,3
Formació fora de l'horari laboral	36,7

Nota: multiresposta

Figura 28. Motius per finançar la formació (%)

Aproximadament 6 de cada 10 organitzacions formen en el lloc de treball les persones que contracten i que s'han titulat recentment

Aquesta formació té com a objectiu, majoritàriament, millorar els coneixements específics del sector del disseny (63%).

■ Prospectiva

Figura 29. Evolució de l'ocupació qualificada en el sector

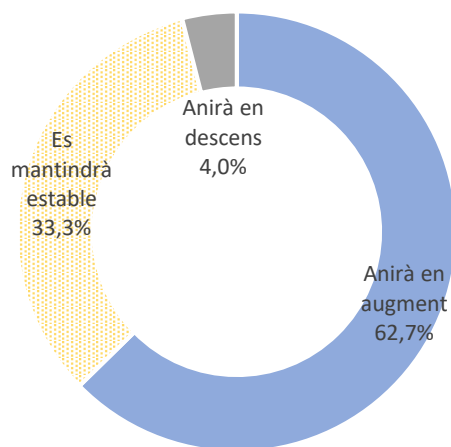

Figura 30. Competències que adquiriran més importància en el sector del disseny*

Figura 31. Ocupacions més importants en el sector del disseny*

Taula 14. Raons de l'augment de l'ocupació

Raons	%
Expansió de l'empresa	76,1
Canvis tecnològics o organitzatius	15,2
Rotació de la plantilla	10,9
Altres	13,0

Nota: multiresposta

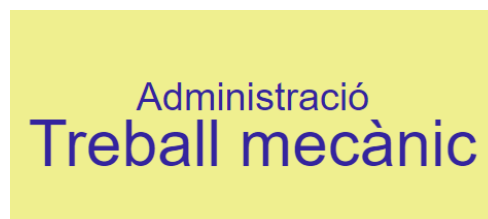
Grans perspectives per a les organitzacions del sector del disseny: 6 de cada 10 preveuen un creixement de l'ocupació qualificada

Aquestes previsions són més positives que en altres sectors com ara comunicació, farmàcia o turisme.

Les competències relacionades amb tecnologia, informàtica, anàlisi de dades, comunicació i adaptabilitat als canvis són les que adquiriran més importància en el futur.

Les ocupacions més importants seran les relacionades amb el món digital, i també les pròpies del disseny, informàtica i gestió de projectes, mentre que les que estan disminuint la seva presència són les de personal no qualificat.

Figura 32. Ocupacions menys importants en el sector del disseny*

*Corresponen a preguntes obertes. Les respostes amb el mateix significat s'han categoritzat. Es mostren les categories amb freqüències superiors o iguals a 4.

CONCLUSIONS

- Als estudis superiors de Disseny conflueixen els graus universitaris i els ensenyaments artístics superiors equivalents a graus. A més, els darrers anys s'han implantat nous graus de Disseny en l'àmbit digital i de l'animació (encara no hi ha persones titulades).
- S'ha identificat un excés de mà d'obra en aquest àmbit (BCD, 2015).
- El procés d'acreditació identifica la necessitat d'incrementar el nombre de professorat doctor acreditat. D'altra banda, es valora molt positivament l'estreta relació dels centres amb el món professional.
- L'alumnat dels graus de Disseny està relativament satisfet amb els estudis (6,5 en una escala de 0 a 10), encara que aquest valor és inferior a la mitjana del SUC (7,1).
- La inserció laboral i l'adequació de les funcions a la feina són millors per a l'alumnat graduat en Disseny que per al titulat d'EAS. No obstant això, les condicions laborals són similars per a tots dos col·lectius, però pitjors que la mitjana del SUC.
- A més, les persones titulades en Disseny valoren molt positivament l'adquisició de determinades competències durant els estudis, com ara la creativitat (excepte a EAS), el pensament crític i el treball en equip, les quals tenen una baixa presència en altres titulacions.

Les organitzacions que contracten persones titulades del sector del disseny (en les diferents mencions de disseny gràfic, producte, interiors i moda) presenten les característiques següents:

- Són empreses petites amb personal qualificat, que aposten per la internacionalització i la innovació (tant tecnològica com en productes o serveis).
- Pertanyen als sectors de la indústria manufacturera i de les activitats professionals, científiques i tècniques (incloent-hi les empreses de disseny especialitzat).
- En la contractació de nou personal, prop del 40% de les organitzacions valoren el fet de tenir un màster i només el 10% disposar d'un doctorat. A més, com passa a la resta de sectors, prenen especial rellevància les competències personals, cognitives i socials de les persones candidates i el seu coneixement d'idiomes.
- Gairebé la meitat ha experimentat dificultats a l'hora de contractar els perfils adequats, principalment per la manca de competències necessàries per al lloc de treball de les persones candidates. No obstant això, no és dels sectors analitzats on hi ha més dificultats, ja que altres sectors pròxims, com ara les oficines de farmàcia o les enginyeries, es troben prop del 70%.

Respecte de la formació superior:

- Pel que fa a la necessitat de millora de les competències transversals, destaca, com en altres sectors analitzats, la resolució de problemes i presa de decisions (66%), seguida de la formació pràctica (59%) i la responsabilitat en el treball (54%). En el cas de disseny de producte, destaca la necessitat de millorar l'expressió escrita (47%).
- En relació amb les competències específiques del sector del disseny, el 62% de les organitzacions consideren que hi ha un dèficit de formació en l'habilitat per entendre les demandes del client i dissenyar-les correctament. En menys proporció, però que afecta un terç de les organitzacions, també destaquen la capacitat per executar productes i la creativitat i enfocament especulatiu.
- Tot i les necessitats de millora, el col·lectiu ocupador està satisfet amb les competències de les persones titulades recentment que ha contractat (7,4 sobre 10).

- Com passa en altres sectors, la col·laboració principal de les empreses amb les universitats està relacionada amb l'oferiment de pràctiques a l'alumnat (hi col·laboren 3 de cada 4 organitzacions enquestades).
- Aproximadament 6 de cada 10 organitzacions preveuen un augment de l'ocupació qualificada gràcies a la seva expansió, un dels sectors analitzats amb més previsió de creixement.
- Les competències relacionades amb tecnologia, informàtica, anàlisi de dades, comunicació i adaptació als canvis són les que adquiriran més importància en el futur, segons les organitzacions enquestades. És probable que les noves titulacions de Disseny enfocades a l'àmbit digital i l'animació puguin donar resposta a aquesta nova demanda de competències.
- En relació amb l'evolució de les ocupacions, aniran en augment totes les relacionades amb el món digital, i també les pròpies del disseny, informàtica i gestió de projectes, mentre que aniran en descens les relacionades amb el treball mecànic i l'administració.

FITXA TÈCNICA

Enquesta als ocupadors

Població	Organitzacions susceptibles de poder haver contractat persones titulades recentment a les universitats situades a Catalunya els darrers tres anys ³
Període de l'enquesta	Enquesta en línia: del 26/02/2018 al 16/03/2018 Enquesta telefònica: del 27/06/2018 al 5/07/2018
Tipus d'enquesta	En línia i telefònica
Durada mitjana de l'enquesta	Enquesta telefònica: 14' 59"

	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Organitzacions que potencialment eren del sector del disseny	5.334	79	1,5%	11,2%
Total d'organitzacions	30.018			

Enquesta de satisfacció (2018)

Ensenyament (població graduada el 2016, 2017 i 2018)	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Disseny	570	196	34,4%	5,7%

Enquesta d'inserció laboral graus i EAS (2017)

Ensenyament (població titulada el 2013)	Població	Mostra	Taxa de resposta	Error mostral
Disseny graus	543	271	49,9%	4,3%
Disseny EAS	462	197	42,6%	5,4%

³ La majoria de contactes de les organitzacions provenen de les borses de treball de les universitats catalanes.

ANNEX DE TITULACIONS RELACIONADES

■ Graus

Disseny (arts i disseny):

	UB	UAB	UPF	UVic-UCC	URL
Arts i Disseny		✓			
Disseny	✓	✓	✓	✓	✓

Disseny (digital i animació):

	UB	UPC	UPF	URL	UOC
Animació				✓	
Creació Artística per a Videojocs i Jocs Aplicats	✓				
Disseny i Creació Digitals					✓
Disseny i Producció de Videojocs			✓		
Disseny, Animació i Art Digital		✓			

■ Ensenyaments artístics superiors equivalents a graus

	Centre autoritzat d'ensenyaments artístics superiors de Disseny LCI Barcelona	Centre autoritzat d'ensenyaments artístics superiors de Disseny IED	Escola Superior de Disseny i Arts Plàstiques de Catalunya
Arts i disseny			
Disseny	✓	✓	✓

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

BCD BARCELONA CENTRE DE DISSENY (2015) *Mapeig del sector Disseny a Catalunya*, núm. 03.

<https://www.bcd.es/site/unitFiles/6543/MAPPING_SECTOR_DISSENY_2015_BCD.pdf>

AQU CATALUNYA (2017a) *Informe de la situació dels estudis superiors de Disseny a Catalunya en el marc regulador dels ensenyaments artístics superiors de l'Espai europeu d'educació superior*.

<http://www.aqu.cat/doc/doc_32165471_1.pdf>

AQU CATALUNYA (2017b) *Guia per a l'acreditació dels ensenyaments artístics superiors*.

<http://www.aqu.cat/doc/doc_27876327_1.pdf>

CoNCA (2018) *L'educació superior en l'àmbit artístic a Catalunya. Estudi i proposta d'organització*, Informes CoNCA IC15.

<http://conca.gencat.cat/web/.content/arxius/publicacions/educacio_superior_ambit_artistic_Catalunya/IC15_Educacio-Superior_CAT.pdf>

AQU CATALUNYA (2019) *Guia per a l'acreditació de les titulacions universitàries oficials de grau i màster*.

<http://www.aqu.cat/doc/doc_22567776_1.pdf>

EQUIP DE REDACCIÓ

Redacció

Sandra Nieto Viramontes

Gestora de projectes de l'Àrea d'Internacionalització i Generació del Coneixement

Anna Prades Nebot

Cap de l'Àrea d'Internacionalització i Generació del Coneixement

Col·laboració

Martí Casadesús Fa

Director

Núria Comet Señal

Coordinadora de projectes

Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya
Gener de 2020 · AQU-4-2020

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

 www.aqu.cat

 [@aqucatalunya](https://twitter.com/aqucatalunya)